Філософська думка в Україні: Від Київської Русі до барокової схоластики

Еволюція тексту, інституцій та ідей — від пергаментних літописів до латинських фоліантів

Gemini Notebook

Еволюція інтелектуальної традиції

X–XIII ст.

Синтез християнства та слов'янського світогляду

Кінець XVI — I пол. XVII ст.

Протистояння католицькій експансії

Кінець XVI — поч. XVII ст.

Зародження освітніх центрів

XVII ст.

Зустріч європейського раціоналізму з українською традицією

Gemini Notebook

Джерела філософської думки Київської Русі

Синтез

Староболгарські переклади, «Діалектика» Іоанна Дамаскина, «Ізборник» та збірка «Бджола»

Візантійська традиція

Прийняття християнства (988 р.)

Твори отців церкви: Василій Великий, Григорій Богослов, Іоанн Золотоустий

Дохристиянський світогляд

Уявлення слов’ян про природу, рід і долю

Gemini Notebook

Слово про Закон і Благодать

Закон
(Старий Завіт)

Обмеженість,
підпорядкування,
минуле людства.

Благодать
(Новий Завіт)

Духовна свобода,
всесвітня історія спасіння.

Русь, прийнявши християнство, стала рівноправним учасником всесвітньої історії спасіння.

Це історіософське обґрунтування гідності руського народу (1037–1050 рр.)

Gemini Notebook

Галерея мислителів Київської Русі

Клим Смолятич

Обстоював право алегоричного тлумачення Святого Письма. Посилався на Гомера, Платона і Арістотеля у дискусіях про співвідношення віри та розуму.

Володимир Мономах

«Повчання дітям». Практична етика правителя: справедливість, милосердя, праця, захист слабких та дотримання слова.

Кирило Турівський

Глибокі роздуми про внутрішній світ людини, взаємодію душі і тіла, гріх і моральне спасіння.

Gemini Notebook

Риси філософії Київської Русі

Релігійний характер
(Розвиток у межах християнського світогляду)

Історіософський інтерес
(Осмислення місця народу у світі, провиденціалізм)

Практично-етична спрямованість
(Фокус на моралі та правильному житті)

Кордоцентризм
(Увага до серця як центру духовного життя)

Художньо-образна форма
(Ідеї виражаються через символи і метафори)

Синкретизм
(Поєднання християнських та дохристиянських ідей)

Книжність
(Зв'язок із монастирською освітою)

Gemini Notebook

Політичний та релігійний тиск

Люблінська унія (1569) — полонізація шляхти та експансія католицизму

Криза Православ’я

Занепад освіти духовенства та втручання світських осіб у церковні справи

Берестейська унія (1596)

Частина православної церкви об’єднується з католицькою. Каталізатор епохи гострих релігійних полемік.

Gemini Notebook

СОБОРНІСТЬ
РІВНІСТЬ
ПРАВО НА ВЛАСНУ КУЛЬТУРУ
ВНУТРІШНЯ ВІРА
Прихильники Унії.
Петро Скарга,
Іпатій Потій.
Аргументи: відновлення давньої єдності церкви, необхідність західної освіти.
Противники Унії.
Герасим Смотрицький,
Захарія Копистенський,
«Апокрисис».
Аргументи: захист власної традиції, критика католицької ієрархії.
Парадокс: захищаючись, православні змушені були опановувати західну логіку та риторику

ІВАН ВИШЕНСЬКИЙ: АСКЕТИЗМ І МОРАЛЬНИЙ ПАФОС

Пристрасний моральний пафос Івана Вишенського. Критика морального занепаду знаті. Ідеал аскетичного життя: справжня віра несумісна з прагненням до земних благ.

Gemini Notebook

Острозька академія (бл. 1576 р.)

Заснована князем К.В. Острозьким. Перший вищий навчальний заклад східнослов'янського світу. «Тримовний ліцей».

Поєднання православної традиції та європейської програми (7 вільних мистецтв + філософія та богослов'я).

Перший ректор — Герасим Смотрицький.

Gemini Notebook

Львівське
братство
(1586)

Київське
братство
(1615)

Статут школи

Рівність учнів незалежно від соціального походження

Братські школи та Соборність

Братства — об'єднання міщан та духовенства. Вони готували освічених захисників віри через вивчення риторики, діалектики та мов. Формування культури дискусії та гуманістичної ідеї гідності людини.

Gemini Notebook

1632 рік — Створення Києво-Могилянської колегії

Київська братська школа
(демократична традиція, соборність)

Школа Петра Могили при Лаврі
(дисципліна, європейський підхід)

Модель європейських колегій використовується для захисту та посилення православної освіти. Початок епохи професійної філософії.

Gemini Notebook

Західноєвропейська схоластика

Раціональне обґрунтування, понятійний апарат

Українська традиція

Художньо-образна форма, кордоцентризм

Синтез традицій.
Використання латини як вікна
в європейське інтелектуальне життя,
без втрати власної ідентичності.

Gemini Notebook

Сходи пізнання

Професори не були простими копіювальниками. Вони переробляли західні схоластичні курси, додавали власні думки та інтегрували ідеї Ренесансу й раннього Нового часу.

Gemini Notebook

Феномен Українського Бароко

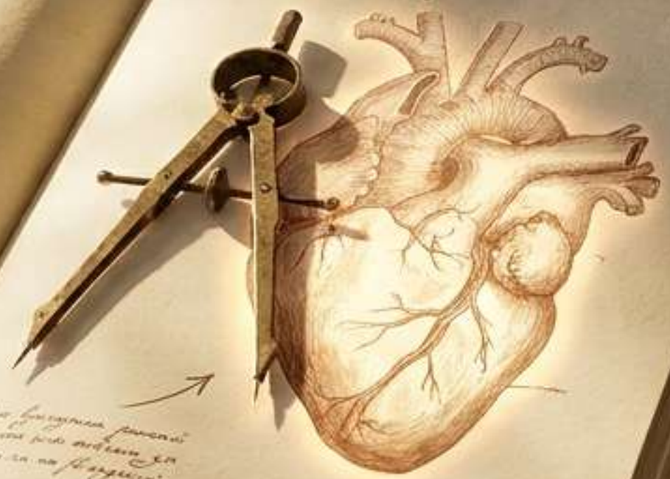
Кордоцентризм Русі + Соборність Братств + Раціоналізм Могилянки = Єдність релігійного і світського, раціонального та емоційного

Українська філософська традиція має безперервну лінію розвитку від Київської держави до найвищого розквіту в бароковій академії, органічно вплітаючись у європейський контекст.

Gemini Notebook

Філософська думка в Україні

Від барокового раціоналізму до філософії серця

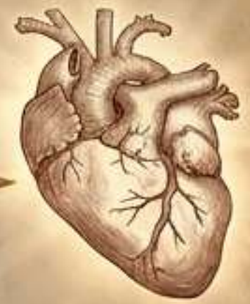
Gemini Notebook

Шлях до внутрішньої людини: Еволюція української думки

Етап 1: 17-18 ст.

Києво-Могилянська академія. Епоха розуму та розмежування знання.

Етап 2: 18 ст.

Григорій Сковорода. Відкриття внутрішньої людини та містицизм.

Етап 3: 19-20 ст.

Університетська ера. Організація думки, мови та національної ідеї.

Етап 4: 19 ст.

Памфіл Юркевич. Синтез традиції: серце як глибинна основа буття.

Gemini Notebook

Києво-Могилянська академія: Раціоналістичний фундамент

Масштаб

Головний центр освіти XVII–XVIII ст. Збереглося понад 150 рукописних курсів латиною.

Структура курсу

2–3 роки навчання у вищих класах: Логіка, Натурфілософія, Метафізика, Етика.

Арістотелівська база

Схоластичне тлумачення Арістотеля («Категорії», «Фізика»). Понятійний апарат: матерія, форма, рух, причини, душа.

Gemini Notebook

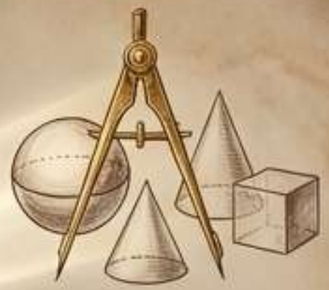
Великі професори Академії

Інокентій Гізель	Стефан Яворський	Теофан Прокопович
Ректор (1600–1683). Курс: «Твір про всю філософію» (1645). ***Ідея:*** *Матерія як вічна і незнищенна субстанція; совість як внутрішній моральний закон («Мир з Богом людині»).*	Професор (1658–1722). Курс 1691–1693 рр. **Ідея:** Схоластичний захист православ'я («Камінь віри»); дослідження природи виключно засобами розуму.	Професор (1681–1736). Курси 1707–1709 рр. **Ідея:** Критика схоластики; перша згадка геліоцентричної системи Коперника в натурфілософії.

Gemini Notebook

Велике розмежування: Звільнення розуму

Філософія

Досліджує світ засобами розуму. Увага до фізики, астрономії, медицини. Засвоєння нових ідей Декарта, Бекона, Галілея.

Богослов’я

Досліджує божественне засобами віри та одкровення.

Синтез: **Синтез:** Це розмежування дозволило академії визнати високу цінність раціонального пізнання природи, не конфліктуючи з церквою. *церковн*

Gemini Notebook

Григорій Сковорода: Мандрівний філософ (1722-1794)

Відмовився від кар'єри, власності та посад заради 25 років мандрів. «Світ ловив мене, та не впіймав».

На відміну від раціоналістичного оптимізму європейського Просвітництва (віри в технічний прогрес), Сковорода стверджував, що істинна просвіта — це пробудження внутрішнього світла, а не накопичення зовнішніх знань.

Gemini Notebook

Архітектура буття: Три світи та Дві натури

Макрокосм

Великий світ (Всесвіт).

Мікрокосм

Малий світ (Людина).

Світ символів

Відкрита книга, що з’єднує макро- і мікрокосм, веде до пізнання Бога.

Дві натури:

Видима натура (Тінь): Зовнішній, матеріальний вияв.

Невидима натура (Істина/Бог): Справжня духовна сутність кожного світу.

Gemini Notebook

Шлях до щастя: Самопізнання та «Сродна праця»

Щастя

Сродність

Природна схильність від Бога (Селянин, Ремісник, Вчений).

Внутрішня людина (Серце)

Духовний центр, вільний від тілесних пристрастей.

«Пізнай себе»

Відкриття свого справжнього «я»

Байки харківські

Всі види праці мають рівну гідність. Якщо праця відповідає твоїй природі — вона приносить радість. Праця всупереч сродності — приносить страждання.

Gemini Notebook

XIX–XX ст.: Університетська ера та нові течії

Романтизм

(Кирило-Мефодіївське братство). Увага до народної культури, культури, мови, історії; імпульс національного відродження.

Позитивізм

Акцент на науці, досвіді та відмові від абстрактної метафізики.

Київська школа (УРСР)

(В. Шинкарук). В умовах тоталітаризму та марксизму (1960-ті) зберегли дослідження логіки науки та філософської антропології.

Філософія Діаспори

(Д. Чижевський). Збереження перерваних традицій у Мюнхені, Празі та США після репресій.

Gemini Notebook

Філософія мови та Національна ідея

Олександр Потебня («Думка і мова», 1862). Революційна ідея: Мова не просто виражає готову думку — вона є засобом її творення. Дослідження символіки народного міфу та образу.

Національна ідея

Обґрунтування права на самовизначення на зламі століть.

В'ячеслав Липинський: Консервативна концепція державотворення.

Дмитро Донцов: Ідеологія інтегрального націоналізму.

Gemini Notebook

Памфіл Юркевич: Філософія серця

Памфіл Юркевич
(1826–1874)

Критика матеріалізму:
(«З науки про людський дух»).

Полеміка з вульгарним матеріалізмом XIX ст.
Доведення, що свідомість і мораль неможливо звести виключно до фізіологічних процесів тіла.

Праця **«Серце та його значення...»** (1860).

Серце — це осередок думок, почуттів і волі; воно глибше за розум.
Розум — лише вершина, серце — корінь духовного життя.

Gemini Notebook

Розум проти Серця: Анатомія Духу

Розум (Mind)

- Поверхня духовного життя.
- Усвідомлює та оформлює прагнення.
- Абстрактний раціоналізм (відірваний від живого досвіду).
- Знання та зовнішні факти.

Серце (Heart)

- Корінь моральної особистості.
- Місце, де зароджується воля, почуття і бажання.
- Місце зустрічі людини з Богом.
- Визначає справжню моральну цінність людини.

Висновок: Людина — цілісна істота. Її неможливо звести ні до сухого розуму, ні до фізіології тіла.

Gemini Notebook

Антропологічні аспекти права

Право (яке регулює зовнішні вчинки та застосовує примус) не може бути відірване від **Моралі (внутрішніх мотивів серця).**

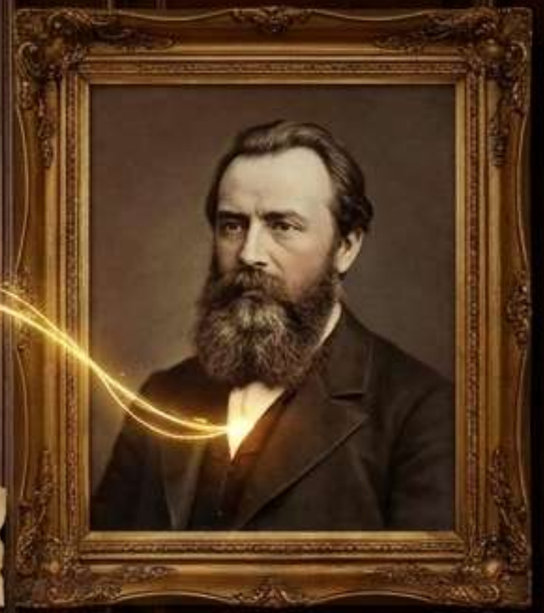
Справедливість має моральне коріння в серці. Право, яке суперечить моралі, втрачає легітимність.

Юркевич відкидав правові теорії, що зводили закон виключно до волі держави чи утилітарних розрахунків. Закон повинен поважати цілісну духовну природу людини та її гідність.

Gemini Notebook

Синтез: Кордоцентризм як українська традиція

Від пошуків «сродної праці» та самопізнання Сковороди до християнського платонізму Юркевича, українська філософія зберегла унікальну ідентичність.

Кордоцентризм (Філософія Серця):

Наскрізна лінія української думки. Це фокус на внутрішній свободі, моралі та визнанні серця (а не холодного розуму чи державного примусу) найглибшим центром людського буття.

Ця традиція стверджує, що істина пізнається не лише логікою, але й цілісним, моральним життям духу.

Gemini Notebook

Кабінет українського мислителя XIX століття

Будівництво українського храму свободи

Філософська і правова думка XIX століття: витоки демократії, прав людини та децентралізації.

Gemini Notebook

Фундамент: Народний дух та зародження ідеї

Микола Костомаров (1817–1885)

Історик, мислитель, ідеолог Кирило-Мефодіївського братства.

Таємне товариство (1845–1847)

Програма: скасування кріпацтва, загальна освіта, рівність перед законом.

Висновок: Історія розглядається не як діяння правителів, а як еволюційний шлях народу від рабства до свободи.

Gemini Notebook

Книга буття українського народу
ГІЛКИ:
Федерація вільних слов'янських народів (Спільний центр у Києві).
СТОВБУР:
Свобода та Рівність (Місія визволення від язичницького рабства).
КОРІННЯ:
Демократизм українського народу (Збереження християнських та демократичних цінностей у козацтві).
«Історик має досліджувати не лише діяльність правителів і держав, а насамперед життя, звичаї і дух народу.» — основа народницької історіографії.

«Дві руські народності» (1861)

УКРАЇНЦІ

- *Індивідуалізм*
- *Любов до свободи*
- *Демократизм (історичний прояв: козацька демократія, віче)*
- *Федеративні тенденції*

РОСІЯНИ

- Колективізм
- Підпорядкування державі
- Тяжіння до самодержавства
- Централізм

Ця праця заклала основи розуміння окреміності українського народу та його природного прагнення до демократичного устрою.

Gemini Notebook

Каркас свободи: Інституціоналізація та Європейський вектор

Михайло Драгоманов
(1841–1895)
Історик, публіцист, європейський емігрант (Женева, Софія).

Контекст:
Формування світогляду під впливом європейського позитивізму (О. Конт) та ідей П.-Ж. Прудона про федералізм.

Ідейна платформа:
Відмова від релігійного догматизму на користь раціоналізму.
«Космополіти в ідеях і цілях, націонали в ґрунті і формах культурної праці».

Gemini Notebook

Побудова держави знизу вгору (Проєкт «Вільна спілка», 1884)

Децентралізація влади: протиставлення російському імперському централізму, де влада спускається згори вниз.

Федералізм як засіб захисту свободи особи.

Gemini Notebook

Єдність філософських ідей Драгоманова

ЛІБЕРАЛІЗМ
Первинність прав і свобод особи, вищість за інтереси держави чи нації.

ФЕДЕРАЛІЗМ
Децентралізація, вільне самоврядування територіальних громад.

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ
Етичний, еволюційний соціалізм; реформи без класової нетерпимості марксизму.

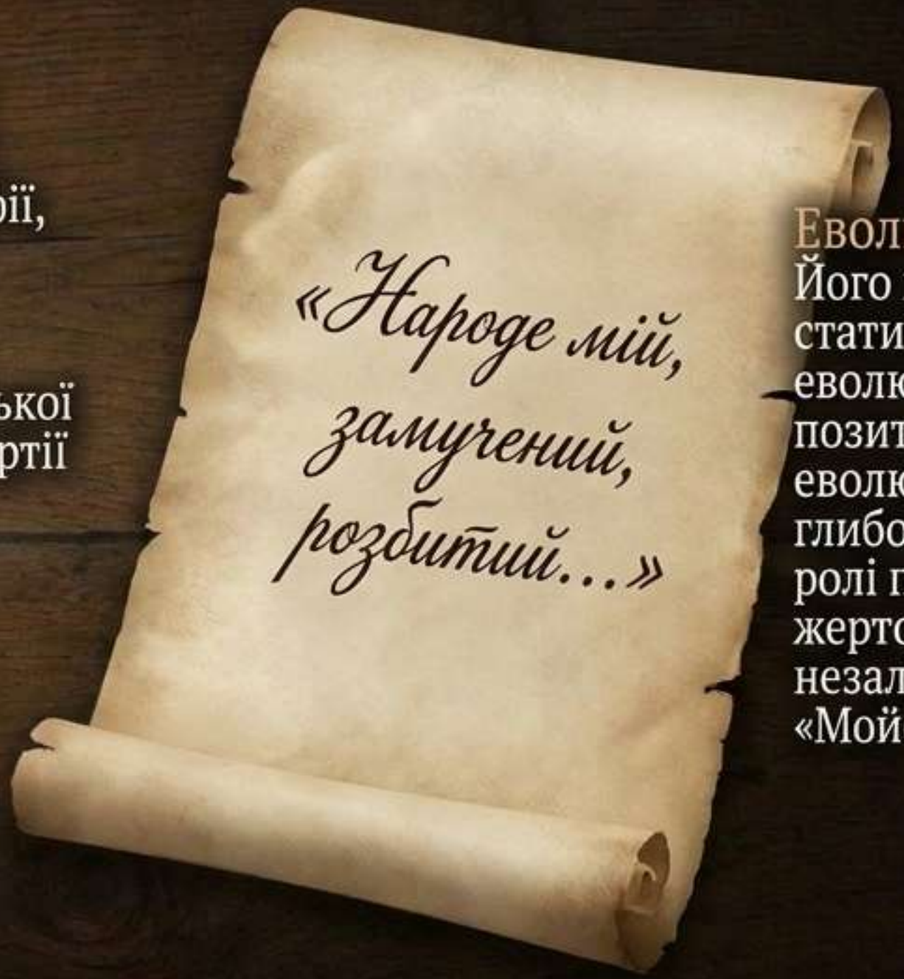
СИНТЕЗ: Гармонія прав особи та самоврядування. Попередник сучасного демократичного лібералізму.

Gemini Notebook

Душа і критика: Еволюція Івана Франка

Іван Франко
(1856–1916)
Доктор філософії, мислитель, письменник, співзасновник Русько-української радикальної партії (1890).

Еволюція світогляду: Його погляди не були статичними. Це постійна еволюція від раннього позитивізму («Мислі о еволюції...», 1881) до глибокого осмислення ролі провідника, жертовності та ідеалу незалежності в поемі «Мойсей».

Gemini Notebook

Синтез ідей Івана Франка

ПОЗИТИВІЗМ ТА ЕВОЛЮЦІОНІЗМ
Наука, пізнання, праця.

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ
Політична незалежність як умова вільного розвитку (стаття «Поза межами можливого», 1900).

ГУМАНІЗМ
Людина як найвища цінність, співчуття до пригноблених.

СОЦІАЛІЗМ
Солідарність, соціальна критика несправедливості.

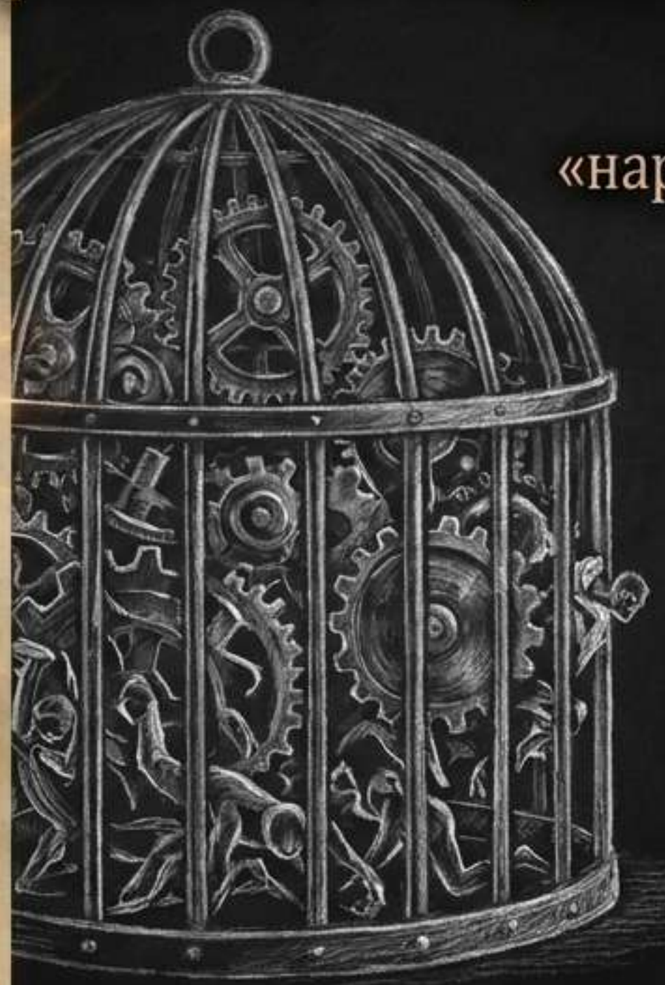
Gemini Notebook

Пророча критика державного соціалізму

Ідеал вільного розвитку

Людина — не гвинтик. Жодна мета не виправдовує перетворення людини на раба державного апарату.

Марксистська «народна держава»

(стаття «Що таке поступ?», 1903)

Перетворення держави на гігантську тюрму, де кожен крок жорстко контролюється. Знищення свободи заради соціальних цілей веде до нової деспотії.

Блискуче передбачення трагедії радянського тоталітаризму через призму захисту людської гідності.

Gemini Notebook

Спільна спадщина: Філософія Права

Право — не самоціль і не інструмент пригнічення, а виключно засіб забезпечення свободи і гідності людини.

Іван Франко:

- Справедливе право відображає еволюцію моральної свідомості.
- Право має захищати слабких, а не обслуговувати сильних.
- Обмеження державної влади задля запобігання деспотії.

Михайло Драгоманов:

- Рівність перед законом незалежно від нації, віри чи статусу.
- Скасування смертної кари та тілесних покарань.
- Конституційні гарантії незалежного суду.

Gemini Notebook

Абсолютний пріоритет прав людини

Політична свобода є абсолютною передумовою національного відродження. Радикальний розрив з ідеологіями (націоналістичними чи соціалістичними), що жертвують особистістю заради «вищої мети».

Gemini Notebook

Конституціоналізм та Соціальна справедливість

СТОЯКИ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ

1. Обмеження влади: Лише закон, що гарантує розподіл влади, захищає від свавілля.
2. Субсидіарність: Вищі рівні влади втручаються лише там, де громада не може впоратися сама.

СОЦІАЛЬНИЙ ВИМІР

- Формальна рівність перед законом є ілюзією, якщо людина перебуває у злиднях.
- Необхідність земельних реформ та захисту праці.
- Соціальні реформи виключно демократичним шляхом, без порушення прав особи.

Gemini Notebook

Від креслень XIX століття до сучасної європейської України

- **Конституція 1996 року:** Закріплення пріоритету прав і свобод людини, як це передбачав Драгоманов.
- **Реформа децентралізації:** Практичне втілення ідеї самоврядування вільних територіальних громад та принципу субсидіарності.
- **Революція Гідності:** Відгомін гуманізму Франка та категоричне неприйняття державного свавілля.

Сучасні українські цінності не є запозиченими — вони зведені на міцному фундаменті власної багатої інтелектуальної традиції.

Gemini Notebook

Світло українського розуму

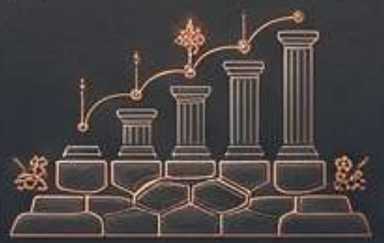
Від етики свободи до філософії спротиву: еволюція інтелектуальної думки XX–XXI століть

Gemini Notebook

М. Драгоманов (Фундамент лібералізму)

Федералізм: Побудова держави знизу вгору від вільних громад (проект «Вільна спілка», 1884).

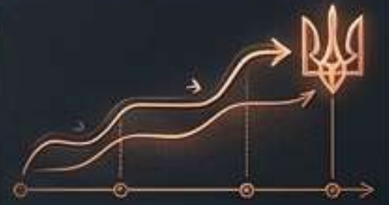
Права людини: Інтереси та свободи особи є вищими за інтереси держави чи нації.

І. Франко (Еволюція до національної ідеї)

Від позитивізму до нації: Шлях від еволюціонізму до ідеалу повної незалежності («Поза межами можливого», 1900).

Гуманізм: Людина як найвища цінність, осмислення ролі провідника і відповідальності (поема «Мойсей», 1905).

Пророче попередження

Обидва мислителі геніально передбачили загрозу XX століття. Франко у праці «Що таке поступ?» (1903) застеріг: соціалізм без поваги до особистих свобод неминуче перетворить державу на «величезну тюрму» і нову деспотію.

Gemini Notebook

Володимир Винниченко: Екзистенційний вимір та чесність з собою

Етика «чесності з собою»:
Відмова від суспільного лицемірства на користь життя за справжніми переконаннями. Повна гармонія розуму, почуттів і волі (роман «Чесність з собою», 1911).

Конкордизм:
Унікальна філософсько-етична система злагоди. Щастя досягається лише через узгодженість внутрішнього світу людини з іншими людьми та природою («Щастя», «Заповіт борцям за визволення», 1949).

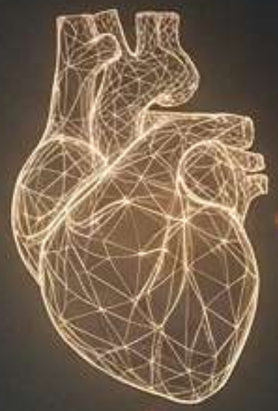
Утопічне осмислення технологій показано в романі «Сонячна машина».

Екзистенційні мотиви:
Дослідження абсурдності існування, самотності та складності морального вибору, де немає готових відповідей. Конфлікт свободи та обов'язку (драма «Чорна Пантера і Білий Медвідь», 1911).

Gemini Notebook

Дмитро Чижевський: Архітектор української ідентичності

1 Кордоцентризм

Визначення унікальної риси української філософії — уваги до «серця», емоціоналізму, прагнення до свободи та глибокого індивідуалізму.

2 Системна історія

Перше фундаментальне дослідження розвитку української філософської думки як окремої наукової дисципліни, розкриття зв'язку філософії Сковороди з європейською містикою.

Європейська традиція

Історіософське ствердження, що Україна завжди належала до європейського культурного простору, розвиваючись у діалозі із Заходом. Абсолютне відкидання «евразійського» чи ізольованого «російського» міфу.

Gemini Notebook

Ритм культурно-історичних епох

За Чижевським («Історія української **літератури», 1956**), **історія культури** — це не лінійний процес, а **ритмічне** чергування протилежних стилів у мистецтві, літературі, філософії та релігії.

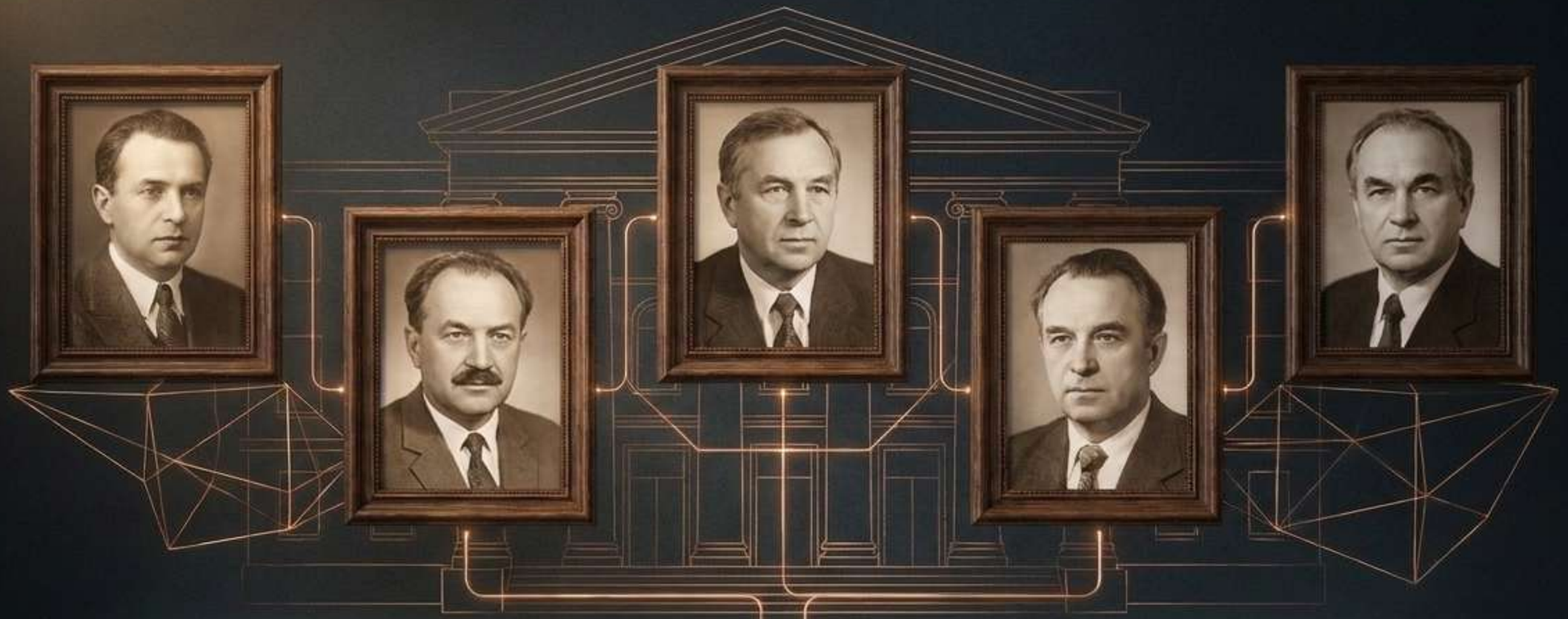

Вершина стилю: Українське Бароко

Українське Бароко розглядається Чижевським як епоха найвищого розквіту національного культурного стилю, що має вагоме значення для загальноєвропейської культурології.

Gemini Notebook

Київська філософська школа: Збереження мудрості

Зародження в умовах диктату

Незважаючи на жорсткий радянський ідеологічний контроль, українська філософія другої половини XX століття змогла вийти за межі офіційного марксизму.

Новий горизонт

Інститут філософії та Київський університет стали центрами, де фокус досліджень змістився на людину, феномен світогляду, цінності та глибинну історію європейської культури, готуючи ґрунт для майбутньої незалежності.

Gemini Notebook

Володимир Шинкарук

Фокус: **Феномен світогляду**

Розробив концепцію світогляду як цілісного ставлення людини до світу (знання + цінності + практика).

Обстоював гуманістичне тлумачення філософії, повертаючи в центр людину.

Іван Бичко

Фокус: **Культура мислення**

Дослідження проблем пізнання, свободи та творчості. Виховання

цілого покоління українських філософів через новаторські підручники та лекції.

Валерій Лях

Фокус: **Світовий контекст**

Інтеграція філософії постмодерну,

Руйнування інтелектуальної ізоляції та повернення української думки до актуального діалогу із сучасною західною філософією.

Gemini Notebook

Сергій Кримський: Софійність та архетипи культури

Об'єктивне знання / Наука

Людські цінності / Мораль

1. **Софійність:** Мудрість («Під сигнатурою Софії», 2008) — це нерозривне, ідеальне поєднання об'єктивного наукового знання та найвищих людських цінностей.

2. **Архетипи:** Дослідження глибинної київської традиції через символіку Софії Київської.

3. **Критика технократії:** Гостре застереження щодо сучасної цивілізації: відрив науки та технологій від моральності веде до руйнівного технократичного мислення.

Gemini Notebook

Мирослав Попович: Культура як протиотрута від тоталітаризму

«Нарис історії культури України» (1998)

«Червоне століття» (2005)

Історія та Пам’ять

Створення цілісної панорами розвитку української культури. Глибоке філософське осмислення трагічного досвіду XX століття та природи тоталітарних режимів.

Моральний авторитет

Філософія, що перейшла в дію. Співзасновник Народного руху України, безкомпромісний борець із ксенофобією та антисемітизмом. Утвердження цінностей свободи та толерантності.

Гідність

Непохитна підтримка Революції Гідності, що довела: справжня філософія завжди стоїть на боці правди.

Gemini Notebook

Сучасний стан (Після 1991): Вільна філософія та дія

Світовий контекст

Розрив кайданів ізоляції

Повноцінна інтеграція у світовий філософський простір через міжнародні проєкти та конференції.

Інституційне відродження

Неціворівкій костації

Відновлення Києво-Могилянської академії.

Повна свобода досліджень: від феноменології та герменевтики до аналітичної філософії та філософії медіа.

Філософія дії

Відхід від академічної сухості

Активне осмислення концептів свободи, гідності, історичної пам'яті та національної відповідальності безпосередньо під час суспільних зламів (Майдан).

Gemini Notebook

Філософія як зброя:
Інтелектуальний опір у часи війни

Захист Сенсів

Українські філософи стали голосом нації у міжнародних медіа, деконструюючи природу російської агресії та артикулюючи цінності свободи, за які бореться Україна.

Екзистенційне виживання

Формування сучасної філософії війни. Осмислення травми, межі людського буття та засад майбутньої відбудови.

Виклики та Втрати

Трагічна ціна спротиву. Збереження наукових шкіл та традицій в умовах руйнування університетів і фізичної втрати вчених на фронті.

Gemini Notebook

Матриця еволюції: Від емансипації до екзистенційного захисту

Епоха	Головний Фокус	Ключовий Концепт	Внесок у Націю
Кінець XIX ст. (Драгоманов / Франко)	Політика та Суспільство	Права людини / Гуманізм	Формування ідеалу державної незалежності.
Перша пол. XX ст. (Винниченко / Чижевський)	Внутрішній світ / Ідентичність	Конкордизм / Кордоцентризм	Обґрунтування європейської культурної самобутності.
Друга пол. XX ст. (Київська школа)	Світогляд та Культура	Софійність	Збереження духовності в умовах тоталітаризму.
Сучасність (Після 1991)	Дія, Свобода, Війна	Гідність / Опір	Інтелектуальний захист нації та світова інтеграція.

Gemini Notebook

Безперервна лінія світла

Українська філософська думка — це неперервний процес боротьби за людську свободу, внутрішню гармонію та культурну самобутність. Від часів Київської Русі до дисидентських кухонь, від Майдану до сучасних окопів і міжнародних трибун, вона залишається невід'ємною, дієвою та яскравою частиною великої європейської філософської традиції.

Філософія, що стала реальністю.

Gemini Notebook